

El mes de juny de 1996 el Fòrum Terrassenc per a la protecció i ordenació del medi natural i del paisatge, va presentar el tríptic *"Via Verda Sant Llorenç/Collserola, un element fonamental del Sistema d'Espais Lliures i Naturals del Vallès Occidental"*. Es proposava la connexió entre dos espais ja protegits -el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i el Parc de Collserola- mitjançant els espais de valor natural i paisatgístic situats entre l'eix urbà de Terrassa-Rubí-Sant Cugat i l'eix urbà de Castellar-Sabadell-Cerdanyola, separant els respectius creixements urbans però connectant la civilitat de les respectives ciutats. Es tractava doncs de fixar per escrit i sobre un plànol, una proposta que si bé ja s'havia esbossat des de determinats cercles naturalistes i acadèmics (corredors verds del Vallès, connectors biològics entre serralades, ...), fins aleshores estava mancada de concreció real.

A partir d'una proposta tan sintètica com és la de connectar els dos parcs, el tríptic de la Via Verda va esdevenir una primera síntesi interdisciplinària feta des de la biologia, la geografia i el urbanisme, que implica a un ampli ventall d'entitats cíviques (culturals, naturalistes, professionals, acadèmiques, veïnals...) de Terrassa, Sabadell i altres municipis de la comarca. Es batejava amb nom propi i emblemàtic aquesta proposta per tal de fixar-la en el territori com en un acte de colonització.

L'escenari més ampli de la proposta és però la consecució d'un Sistema d'Espais Lliures i Naturals global. En aquest sentit la Via Verda Sant Llorenç/Collserola és tan sols un element exemplar d'aquest sistema, un exemple estratègic per la seva magnitud i la seva posició

La via verda Sant Llorenç/ Collserola

MIQUEL LLOVERAS I HERNÁNDEZ

metropolitana. La proposta s'emmarca així dins les tendències més actuals, coincidents en dues de les disciplines fonamentals de l'ordenació del territori: la que es dedica a la conservació de la biodiversitat, la natura i el paisatge; i la que planifica la ciutat i teoritza sobre els models urbans i les infraestructures.

Des del punt de vista de la conservació de la natura, les circumstàncies actuals fan veure la necessitat d'incrementar la protecció dels espais naturals aïllats (Parcs Nacionals, Parcs Naturals, Reserves, etc.), mitjançant connectors territorials que configurin una veritable xarxa ecològica on els parcs i les reserves siguin els seus nodes principals. Des del punt de vista de planejament urbanístic, cada cop es més palpable la impossibilitat d'estructurar regions densament poblades des de l'òptica exclusiva del creixement urbà; la urbanística és cada cop més conscient que també cal positivament els entorns no urbanitzats de les ciutats i planificar les activitats i els usos que s'hi donen. En aquest sentit, la capacitat vertebradora del Sistema d'Espais Lliures i Naturals s'intueix com una eina de futur efectiva a l'hora

d'estructurar i donar sentit a les regions metropolitanes actuals.

Però aquest discurs no està arrelat en el planejament territorial del nostre país. Pel que fa a la conservació, el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), recull tan sols un llistat d'espais aïllats i inconnexes, amb mecanismes de gestió desiguals i no sempre operatius. Com el seu nom indica el PEIN vol preservar els espais d'especial interès natural, però deixa de banda els espais forestals, agrícoles, fluvials, etc. Pel que fa a la planificació territorial tan sols disposem del Pla Territorial General de Catalunya, document que es limita a preveure un creixement urbà i d'infraestructures molt agosarat, on tan sols en queden al marge aquells sòls amb pendent superior al 20%.

En aquest context, la proposta de la Via Verda (i per extensió la del Sistema d'Espais Lliures i Naturals), té una clara vocació d'incidir en el planejament territorial (Pla Territorial Metropolità de Barcelona), en els planejaments urbanístics d'escala local (Revisions dels Plans Municipals d'Ordenació Urbana), i en les decisions sobre les infraestructures viàries que encara resten pendents.

Del juny del 96 ençà s'ha dut a terme una tasca continuada de difusió de la proposta, aconseguint uns resultats que hem de considerar força satisfactoris. La implicació social i cívica amb la Via Verda ha superat els àmbits locals de Terrassa i Sabadell, i ha estat assumida i promocionada per diversos fòrums i entitats d'arreu de la comarca. A nivell polític i institucional, la proposta ha estat recollida i aprovada pels Plens de la majoria de municipis implicats. I pel que fa al planejament urbanístic, cal destacar la Revisió del Pla d'Ordenació de Sant

PEIX i MARISC
J. BARBERÁ

Telèfons 714 52 87 - 714 55 40
Castellar del Vallès

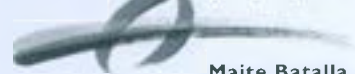
MODA EN PELL I PELLETERIA

llorenç caballé

Escola Industrial, 22 pis • Tel. 725 75 59 • SABADELL

TALLER O B E R T

Maite Batalla
Graduada en Arts Plàstiques

ESCOLA-TALLER DE DIBUIX I PINTURA
Baronia, 12 Tel. 717 83 83 08202 SABADELL (Barcelona)

CORREDOR VERD DE LA MOLA A COLLSEIOLA

Quirze del Vallès, on s'ha apostat explícitament per la Via Verda com una de les directrius fonamentals del seu model urbà. Queda però molt per fer, sobretot en tots aquells aspectes que determinen la gestió real i quotidiana d'aquest territori.

El futur de la Via Verda dependrà segurament del nivell d'acceptació i implicació social de la proposta. Per això és important recordar que la Via Verda s'encaixa entre dos eixos urbans fonamentals de la regió metropolitana de Barcelona: el de Matadepera-Terrassa-Rubí-Sant Cugat, a ponent, amb una població total de 265.000 habitants; i el de Castellar-Sabadell-Sant Quirze-Cerdanyola, a llevant, amb un conjunt de 274.000 persones. El poten-

cial social és doncs molt gran, sobre tot si tenim en compte que la Via Verda, a més a més de les seves funcions connectives i ecològiques, es planteja també com un element paisatgístic integrat a la xarxa d'espais verds dels nuclis urbans del seu entorn, que havia d'augmentar la seva qualitat ambiental i les possibilitats de lleure de la població.

Terrassa i Sabadell com a capitals vallesanes amb els principals nuclis de població, així com d'entitats i de teixit social, hauran de prendre un protagonisme clau. Caldrà en aquest sentit canalitzar positivament les antigues rivalitats i assumir un projecte comú que protegeixi i ordeni l'espai comprès entre les dues ciutats, territoris que fins ara

han estat frontera, mancomunitat frustrada, esquena o calaix de mals endreços. En aquest sentit la Via Verda reconeix el valor excepcional d'aquest indret i del patrimoni rural, cultural, natural i paisatgístic, i aporta un objectiu ampli i ambiciós que pot esdevenir un ideal compartit de futur. Sabadell i Terrassa hauran de liderar el sector central i més estratègic de la Via Verda, revitalitzant i reequilibrant el discurs urbanístic metropolità. En un entorn tan densament urbanitzat, on l'espai lliure i natural esdevé un valor positiu i de prestigi, la Via Verda estesa des de Sant Llorenç fins a Collserola, pot esdevenir el veritable parc central metropolità del segle XXI.

